

Korupcijas novēršanas mācību kursa jaunajām valsts amatpersonām apraksts

1. Mācību kursa nosaukums:

„Korupcijas novēršana”

2. Mācību kursa mērķauditorija:

Publiskā sektora valsts amatpersonas (valsts pārvaldes, pašvaldību, valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību, tiesībsargājošo un tiesu varas institūciju jaunās amatpersonas, kuras darbu publiskajā sektorā uzsākušas vai valsts amatpersonas statusu ieguvušas pēdējā gada laikā).

3. Mācību kursa mērķis:

Mācību procesā iegūt un nostiprināt jauno valsts amatpersonu zināšanas par korupcijas, interešu konflikta u.c. jēdzieniem, normatīvo aktu prasībām, valsts amatpersonu profesionālās ētikas normām un korupcijas novēršanas organizatoriskajiem pasākumiem.

4. Pilna apjoma mācību kursa garums (mācību stundās):

16 mācību stundas (16 x 45 minūtes)¹

5. Optimālais mācību grupas lielums:

15 – 20 dalībnieki.

6. Mācību kursa lektori:

Korupcijas novēršanas nodaļas, Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas, Administratīvās nodaļas pārstāvji.

7. Mācību kursa struktūra:

Kurss sadalīts 4 tēmās, katrai tēmai veltītas 4 mācību stundas.

- Korupcijas definīcija, cēloņi, sekas, korupcijas novēršanas un apkarošanas tiesiskie aspekti
- Valsts amatpersonu profesionālā ētika
- Interešu konflikta novēršana valsts amatpersonu darbībā
- Korupcijas novēršanas organizatoriskie aspekti

8. Pilna apjoma mācību kursa sadalījums laika grafikā

Pirmā mācību diena	
9:00 – 10:30	Korupcijas definīcija, cēloņi un sekas, korupcijas novēršanas un apkarošanas tiesiskie aspekti
10:30 – 10:45	<i>Pārtraukums</i>
10:45 – 12:15	Korupcijas definīcija, cēloņi un sekas, korupcijas novēršanas un apkarošanas tiesiskie aspekti
12:15 – 13:00	<i>Pusdienu pārtraukums</i>
13:00 – 14:30	Interešu konflikta novēršana valsts amatpersonu darbībā
14:30 - 14:45	<i>Pārtraukums</i>
14:45-16:15	Interešu konflikta novēršana valsts amatpersonu darbībā
Otrā mācību diena	
9:00 – 10:30	Valsts amatpersonu profesionālā ētika
10:30 – 10:45	<i>Pārtraukums</i>

¹ Atkarībā no apstākļiem mācību kurss var tikt saīsināts no 16 mācību stundām uz 8 mācību stundām, saglabājot

10:45 – 12:15	Valsts amatpersonu profesionālā ētika
12:15 – 13:00	<i>Pusdienu pārtraukums</i>
13:00 – 14:30	Korupcijas novēršanas organizatoriskie aspekti
14:30 - 14:45	<i>Pārtraukums</i>
14:45-16:15	Korupcijas novēršanas organizatoriskie aspekti

9. Mācību kursa laikā apgūstamās zināšanas un kompetences:

Pēc mācību kursa apgūšanas amatpersonām jāspēj:

- definēt korupcijas jēdzienu, noteikt korupcijas cēloņus un radītās sekas, noteikt un analizēt korupcijas cēloņus Latvijā, analizēt korupcijas radītās sekas un sabiedrisko aptauju rezultātu rādītājus;
- izprast Latvijā piemērojamās tiesību normas korupcijas novēršanā un apkarošanā un to nozīmi cīņā ar korupciju;
- orientēties Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja kompetences jomās un veicamajās funkcijās, dažādās tiesiskās metodēs korupcijas apkarošanai;
- izprast interešu konflikta jēdzienu, identificēt un izskaidrot iespējamās interešu konflikta situācijas;
- noteikt saistību starp interešu konfliktu un (iespējamo) korupciju;
- identificēt veidus/ metodes, kā rīkoties interešu konflikta gadījumā;
- identificēt valsts amatpersonai noteiktos amatu savienošanas ierobežojumus un izprast to piemērošanu;
- orientēties publiskās pārvaldes ētikas principos un noteikumos;
- sagatavot ieteikumus uzvedības kodeksu sagatavošanai un ieviešanai;
- identificēt korupcijas riskus un analizēt korupcijas riska funkcijas un apstākļus, kas veicina korupciju publiskajā pārvaldē vai atsevišķa indivīda rīcībā;
- pārzināt korupcijas novēršanas metodes un galvenos novēršanas pasākumus;
- izveidot ieteikumus korupcijas novēršanas plānu un pasākumu realizācijai.

10. Mācību kursa saturs, pilna apjoma programmā paredzētais laiks un pielietojamās mācību metodes:

Laiks	Tēma	Mācību metode
Korupcijas definīcija, cēloņi un sekas, korupcijas novēršanas un apkarošanas tiesiskie aspekti		
90 minūtes	Ievads: <ul style="list-style-type: none"> • Iepazīstināšana ar kursa saturu un pasniedzējiem, plānoto kursu saturu, apmācības metodēm u.t.t; • kursanti iepazīstina ar sevi, pašreizējā darba pieredzi un izsaka vēlmēs par sagaidāmo rezultātu no mācību kursa. 	Lektoru / kursantu dialogs.
	Korupcijas atpazīšana. Ieskats korupcijas novēršanas un apkarošanas starptautiskās prakses vēsturē.	Lektora stāstījums
	Korupcijas jēdziens, definīcijas. Korupcijas iedalījums, izpausmes formas.	Lektora stāstījums
	Vispārējie korupcijas cēloņi un korupcijas cēloņi Latvijā. Korupcijas radītais kaitējums: valstij, ekonomikai, iestādei, indivīdam un sabiedrībai kopumā.	Diskusija
	Korupcijas izplatība, pētījumi, aptaujas, publikācijas. Korupcijas uztveres indekss u.c. starptautiski pētījumi.	Lektora stāstījums, Diskusija
15 minūtes	Pārtraukums	
90 minūtes	Likuma nozīme korupcijas novēršanā un apkarošanā. Pretkorupcijas normatīvie akti. KNAB funkcijas.	Lektora stāstījums
	Koruptīvas rīcības veidi. Atbildības veidi.	Lektora stāstījums
	Noziedzīgi nodarījumi valsts institūciju dienestā. Kriminālatbildība. Procesuālie jautājumi.	Lektora stāstījums Jautājumi/atbildes

	Operatīvie pasākumi noziegumu atklāšanā.	
	Kā atklāt korupciju? Pierādījumu vākšana, ziņošana u.c. Kā rīkoties, saskaroties ar korupciju?	Diskusija Situācijas analīze
45 minūtes	Pusdienu pārtraukums	
Interesu konflikta novēršana valsts amatpersonu darbībā		
90 minūtes	Likumus "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā", tā mērķis un uzdevumi. Likuma termini. Likumā paredzētie ierobežojumi un aizliegumi valsts amatpersonām.	Lektora stāstījums
	Iespējamo interešu konfliktu piemēri, jautājumi un atbildes par interešu konfliktu situācijām kursa klausītāju darba pieredzē.	Lektora stāstījums, diskusija
	Interesu konflikta novēršanas kāzusu risināšana (iepazīšanās ar kāzusu, lomu sadalījums, risinājumu formulēšana)	Darbs grupās
15 minūtes	Pārtraukums	
90 minūtes	Interesu konflikta novēršanas kāzusu risināšana (grupas risinājumu prezentēšana, risinājumu apspriešana)	Darbs grupās, diskusija
	Vadlīnijas, kā rīkoties interešu konfliktu gadījumā, amatu savienošanas ierobežojumu izpildē.	Lektora stāstījums, jautājumi un atbildes
	Atbildība par interešu konflikta normu pārkāpumiem.	Lektora stāstījums
	Pirmās dienas noslēgums.	Atbildes uz jautājumiem
Otrā mācību diena		
Valsts amatpersonu profesionālā ētika		
90 minūtes	Profesionālās ētikas mērķi, normatīvo aktu prasības, ētikas nozīme amatpersonu profesionālās kompetences vērtēšanā	Lektora stāstījums
	Ētikas vērtības, rekomendējamās normas, vadlīnijas rīcībai dažādās situācijās. Ētikas un uzvedības kodeksu standarti, starptautiskā pieredze, ieviešanas metodes, ētikas komisiju darbība.	Lektora stāstījums, diskusija
	Ētikas dilemmu risināšana (iepazīšanās ar kāzusu, lomu sadalījums, risinājumu formulēšana)	Darbs grupās
15 minūtes	Pārtraukums	
90 minūtes	Ētikas dilemmu risināšana (grupu risinājumu prezentēšana, apspriešana)	Darbs grupās
	Filmas no „Publiskās pārvaldes ētikas materiālu krājuma” skatīšanās un situāciju analīze	Situācijas analīze
45 minūtes	Pusdienu pārtraukums	
Korupcijas novēršanas organizatoriskie aspekti		
90 minūtes	Korupcijas riska funkcijas, situācijas, risku veicinošie faktori (regulējumā, iestādē, individuālie, cilvēciskie)	Lektora stāstījums, diskusija
	Korupcijas risku identificēšana, novērtēšana. Iekšējās kontroles pamatelementi.	Lektora stāstījums
	Korupcijas riskam pakļauto amatu identificēšana, novērtēšana.	Praktiskais uzdevums
15 minūtes	Pārtraukums	
70 minūtes	Korupcijas novēršanas metodes: Uzmanības saasināšana; Korupcijas indikatori; Organizatoriskie pasākumi. Brīdinošie signāli – raksturīgi koruptīvai rīcībai, neitrālie signāli, indikatori.	Lektora stāstījums, diskusija
	Korupcijas novēršanas pasākumu definēšana, iestādes pretkorupcijas pasākumu plāna sagatavošana.	Darbs grupās.
20 minūtes	Kursa noslēgums.	

11. Mācību kursa izdales materiāli.

Kursa dalībniekiem tiek izsniegti mācību kursa izdales materiāli pēc katra pasniedzēja ieskatiem.

12. Ieteicamās mācību literatūras un avotu saraksts:

Normatīvie akti:

- Likums „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”,
- Krimināllikums
- Kriminālprocesa likums
- Operatīvās darbības likums
- Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss
- Administratīvā procesa likums
- Informācijas atklātības likums
- Valsts pārvaldes iekārtas likums
- Publisko iepirkumu likums

KNAB sagatavotie informatīvie materiāli:

- “Ētika valsts amatpersonu darbībā”, KNAB, 2008.
- “Dāvanu pieņemšanas ierobežojumi. Informācija valsts amatpersonām”, KNAB, 2007.
- “Iekšējās kontroles standarti pretkorupcijas organizatorisko pasākumu kontekstā”, KNAB, 2009.
- „Vadlīnijas iestādes pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādei”, KNAB, 2009
- „Atšķirība starp tiesisku lobēšanu un korupciju”, KNAB, 2010.
- „Vadlīnijas korupcijas un interešu konflikta risku mazināšanai, veicot mazos iepirkumus”, KNAB, 2009.

Interneta mājaslapu adreses:

- <http://www.knab.gov.lv> (Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs)
- <http://www.unodc.org> (ANO Narkotiku un noziedzības novēršanas komiteja)
- http://ec.europa.eu/anti_fraud (Eiropas Krāpšanas apkarošanas birojs OLAF)
- <http://www.coe.int/greco> (Eiropas Padomes pretkorupcijas starpvalstu grupa GRECO)
- <http://www.oecd.org> (Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija OECD)
- <http://www.transparency.org> (starptautiska nevalstiska prekorupcijas organizācija “Transparency International”)
- <http://www.epac.at> (Eiropas partneri cīņai prēt korupciju EPAC)
- <http://www.icac.org.hk> (Honkongas pretkorupcijas birojs ICAC)
- <http://www.icac.nsw.gov.au> (Austrālijas Jaundienvidvelsas pretkorupcijas birojs ICAC)
- <http://www.stt.lt> (Lietuvas Pretkorupcijas birojs STT)

13. Priekšnosacījumi kursa noslēguma sertifikāta saņemšanai.

Mācību kursa dalībnieki, kuri apmeklējuši visas kursa nodarbības un piedalījušies praktisko uzdevumu izpildē, saņem sertifikātu par mācību kursa apgūšanu.